

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XLV. — Izdan in razposlan dne 15. julija 1905.

Vsebina: (Št. 108—112.) 108. Razglas, da se carinska podružnica s pristansko službo Lošinj pooblašča odpravljati kavo sirovo. — 109. Razglas, da se glavni carinski urad II. razreda v Dunajskem Novem mestu pooblašča carine prosto ravnati s potnimi stvarmi, pošiljanimi pred kom in za kom, in pa s selilnimi stvarmi. — 110. Razglas, da se areometri (gostostni areometri) pripuščajo v meroskusno preskušnjo in overovitev, namenjeni za ovedbo gostosti tekočin med 650 in 900 gostostnimi stopnjami. — 111. Razglas, s katerim se objavljajo predpisi o meroskusni preskušnji in overovitvi plinomerov s silo predplate (takozv. plinovih avtomatov). — 112. Ukaz, s katerim se dopolnjujejo predpisi o rabi tlačnih aparatov pri obrtniškem točenju piva.

108.

Razglas ministrstev za finance in trgovino z dne 19. junija 1905. l.,

da se carinska podružnica s pristansko službo Lošinj pooblašča odpravljati kavo sirovo.

S pravicami malega carinskega urada II. razreda opremljena carinska podružnica s pristansko službo Lošinj se pooblašča odpravljati kavo sirovo t. št. 2 a do 100 kg.

Kosel s. r.

Call s. r.

109.

Razglas finančnega ministrstva z dne 20. junija 1905. l.,

da se glavni carinski urad II. razreda v Dunajskem Novem mestu pooblašča carine prosto ravnati s potnimi stvarmi, pošiljanimi pred kom in za kom, in pa s selilnimi stvarmi.

Glavni carinski urad v Dunajskem Novem mestu se pooblašča carine prosto ravnati s potnimi

(Slovenisch.)

stvarmi, pošiljanimi pred kom ali za kom, in pa s selilnimi stvarmi po meri člena VIII, št. 7, alineja 1 in člena IX, št. 1, alineja 2 in 3 carinskotarifnega zakona z dne 25. maja 1882. l.

Kosel s. r.

110.

Razglas trgovinskega ministrstva z dne 6. julija 1905. l.,

da se areometri (gostostni areometri) pripuščajo v meroskusno preskušnjo in overovitev, namenjeni za ovedbo gostosti tekočin med 650 in 900 gostostnimi stopnjami.*)

Na podstavi ukaza trgovinskega ministrstva z dne 23. septembra 1904. l. (drž. zak. št. 111) se tu doli na znanje dajó po c. kr. prvomerski komisiji izdani, gledé pristojbin po trgovinskem ministrstvu odobreni predpisi o meroskusni preskušnji in overovitvi areometrov, ki so namenjeni za ovedbo gostosti tekočin mod 650 in 900 gostostnimi stopnjami.*)

Dotični predpisi zadobé moč šest tednov po oznanilu tega razglosa.

*) Prim. oddelek I, točko 4 nastopnih predpisov.

Eventualna uvedba obligatorne preskušnje in overovitve areometrov je prihranjena poznejšemu času.

Call s. r.

Predpisi

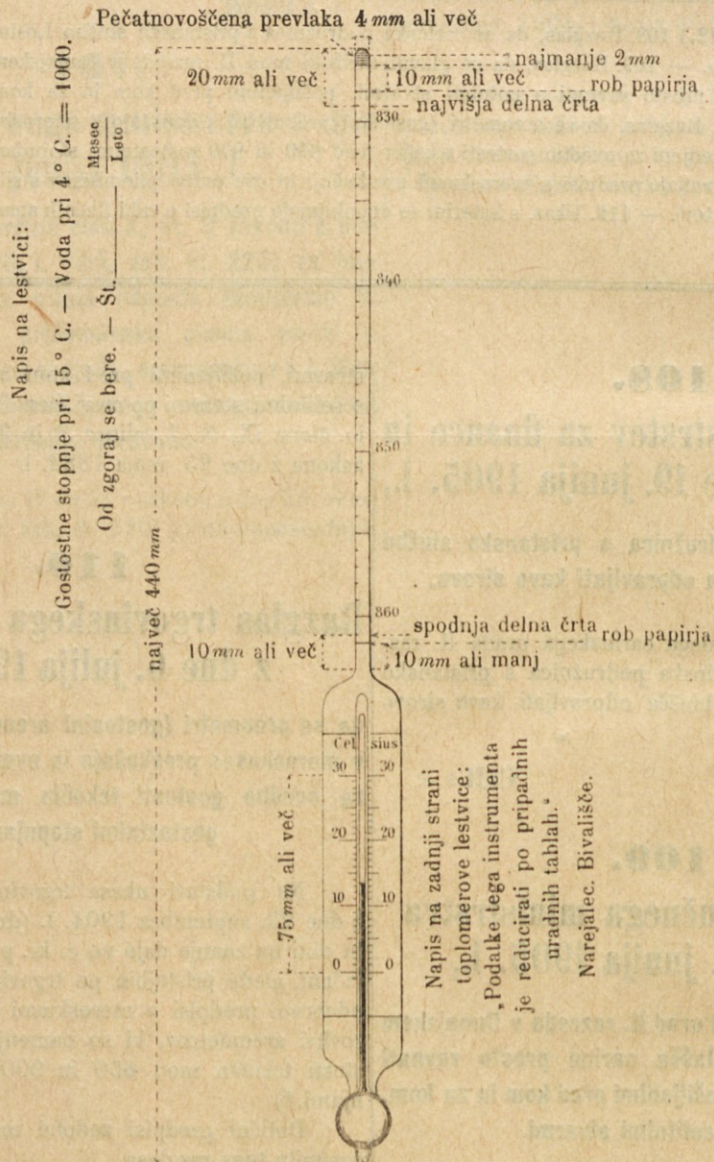
o meroskusni preskušnji in overovitvi areometrov (gostostnih areometrov), ki so namenjeni za ovedbo gostosti tekočin med 650 in 900 stopnjami gostosti.*)

I. Določila o kakovosti areometrov (gostostnih areometrov).

1. V meroskusno preskušnjo in overovitev se pripuščajo areometri, kateri o toploti 15 ° C. kažejo

gostost tekočine te toplote, odnosno na gostost čiste vode pri 4 ° C., v mejah dopuščenega pogreška (prim. točko 4) ter ustrezajo nastopnim pogojem.

2. Iz čistega in povsod enako gostega stekla napravljeni instrument, čigar dolgost ne sme iti čez 440 mm, in čigar držajni premer naj ima najmanj 4 mm, mora biti opremljen z vtopljenim toplomerom, ki je razdeljen v členu I. zakona z dne 12. januarja 1893. l. (drž. zak. št. 10) ustanovljeni toplotni lestvici ustrezno in čigar posodica za živo srebro pod areometrovim telesom zadošča za obremenitev areometru (prim. pod.).

*) Prim. oddelek I, točko 4 nastopnih predpisov.

3. Kok države in tisti del njegov, ki se ga drži neposrednje, najmanj 2 mm dolg, morata biti opremljena s prevlako iz rdečega pečatnega voska.

Od spodnjega roba te prevlake mora gorenji rob papirnate lestvice biti najmanj 10 mm narazen.

Spodnji rob papirnate proge sme biti kvečemu za 10 mm više kakor pritopljišče med areometrovim telesom in držajem.

4. Papirnato lestvico v držaju je razdeliti po celih gostostnih stopnjah, pri čemer se gostost čiste vode pri 4 ° C. stavi enako 1000 gostostnim stopnjam. Lestvica sme, držé se za delitev lestvice veljajočih določil, obsezati samo razstop med 650 in 900 gostostnimi stopnjami.

Srednja dolgost delnega razstopa (to je razdalja začetne črte od končne na lestvici v milimetrih, deljena s številom na lestvico vnesenih gostostnih stopinj) mora iznašati najmanj 4 mm.

Oštevilja naj se od 10 do 10 gostostnih stopinj s tremi številkami in desetiške črte morajo biti daljše od petičnih in te pa daljše od vmesnih stopinjskih črt.

Najspodnja delna črta mora biti najmanj za 10 mm nad pritopljiščem.

To lestvico je dalje opremiti s fabrikacijsko številko, z letnim in mesečnim številom nareje instrumenta in z oznamenilom „Gostostne stopnje pri 15 ° C. — Voda pri 4 ° C. = 1000. — Od zgoraj se bere“ in v držaju zgoraj pritrditi z vizjim klejem ter namestiti navadno majhno luknjico, spodaj z belim pečatnim voskom.

Razstop najvišje delne črte od koka držajevega ne sme iznašati manj kot 20 mm.

Odstop v legi posameznih delnih črt proti idealno neprestani delitvi ne sme iti čez 0.1 gostostne stopnje.

Podatki instrumenta ne smejo pri nobeni točki biti za več kot 0.5 gostostne stopnje različne od dolžnega podatka.

5. V areometrovm telesu vtopljeni toplomer (prim. točko 2) mora imeti zgoraj in spodaj v areometrovm telesu pritrjeno lestvico na papirju ali kartonu, na kateri je na sprednji strani delitev od 1 ° C. pod ničlo do 30 ° C. nad ničlo; petične in desetiške črte morajo biti primerno podaljšane in té tudi še razločno ošteviljene.

Dalje mora lestvica imeti razločno oznamenilo „Celsius“.

Razdalja stopinjskih črt 0 in 30 ne sme biti manjša kakor 75 mm; delilni pogreški ne smejo iti čez 0.1 °.

Zadnja stran lestvice naj obseza ime in bivališče narejalca instrumenta in napis:

„Podatke tega instrumenta je reducirati po pripadnih uradnih tablah“. (Primer. oddelek II, točko 8).

Sme pa se tudi ime in bivališče narejalca eventualno povedati na areometrovi lestvici. (Primer. točko 4).

Živo srebro mora ob padajoči in dvigajoči se toploti tvoriti popolnoma pravilen kok, ne smé se nikakor vleči pošev, ne sme se držati stekla, tudi se ne smejo delati mehurčki.

Ko se brez sunka obrne instrument, se nit živega srebra ne sme ločiti in se ne sme znižati; če se ohladi na 16 ° C. pod ničlo, se mora nit umakniti v reservoir toplomerov.

Podatki toplomera, čigar kapilarna cev, ne da bi se kje razširila, mora biti iztegnjena v ost, smejo (v prvi*) meroskusni preskušnji) biti za 0.1 ° največ previsoke, oziroma 0.2 ° prenizke.

II. Meroskusna preskušnja in overitev.

6. Meroskusno se preskušajo in overovljajo gostostni areometri, dokler se ne ukrene drugače, pri c. kr. prvomerski komisiji (na Dunaju, II. Praška državna cesta [Prager Reichsstraße] št. 1, poštni dostavni okraj [Postbestellbezirk] XX/2).

Po meri potrebe pa se morejo tudi c. kr. meroskusni uradi opremiti za overovljenje areometrov.

Preden se popreskusijo areometri, morajo vobče mesec dni poprej (počenši od časa, ko so bili prineseni), ležati pri c. kr. prvomerski komisiji.

C. kr. prvomerska komisija pa je pooblaščenca, ta čas ležanja okrajšati, ako je instrument dokazno narejen iz takega stekla, pri katerem so s časom nastale premene v telesnini in obliki, kakor kaže izkušnja, le majhne.

7. Zgorenjim pogojem ustrežajoči instrumenti se kolkujejo na držaju med lego pečatnega voska in lestvico in na areometrovm telesu na vsakem z znamenjem orla .

Večjemu kolkovemu znamenju na areometrovm telesu se pridene tekoče število zapisnika.

*) Primer. tudi oddelek IV.

8. K vsakemu meroskusno preskušenemu areometru se izda izvidnica; ta obseza fabrikacijsko številko, uradno številko zapisnika, mesec in leto nareje instrumenta, obseg lestvice in potrdilo o plačani meroskusnini. Izvidnici je pridano navodilo za rabo s potrebnimi redukcijskimi tablamii vred.

Za vsak areometer, ki se iz katerega koli razloga zavrne od meroskusa, oziroma kolkovanja, se izda vračilnica, ki obsega povedbo poistinjenih nedostavkov in tako tudi potrdilo o plačani pristojbini (manipulacijska pristojbina ali vračilna pristojbina, primer. oddelek IV, točko 10 in 11).

9. Če se je stranki izgubila k areometru pripadna izvidnica, ali če je postala nerabna, moči je pri c. kr. prvomerski komisiji poprositi za drugopis.

Za vsak posamezni drugopis potrebno kolkovno znamko za dve kroni je priložiti kolku zavezani prošnji in v vlogi je povedati uradno zapisniško številko, pod katero je bil areometer overovljen, fabrikacijsko številko instrumenta ter ime in bivališče areometrovega narejalca.

Za izdajo drugopisa je, če ni pri roki izvirne izvidnice, plačati šestdeset vinarjev, če pa je, dvajset vinarjev.

III. Pristojbine za meroskusno preskušnjo in overitev.

10. Za areometre, ki se zaradi lahko vidnih konstrukcijskih nedostatkov zavrnejo od meroskusne obravnave, je plačati šestdeset vinarjev manipulacijske pristojbine za vsakega.

11. Za areometre, za katere se je pri izvedeni popreskušnji spoznalo, da ne ustrezajo za uradno overovitev postavljenim pogojem, iznaša pristojbina dve kroni za vsakega.

V tem, kakor tudi v prej navedenem primeru dojdejo areometri stranki z izdano vračilnico, na kateri se uradno potrjuje plačana vračilna, oziroma manipulacijska pristojbina (primer. oddelek II, točko 8, alineo 2).

12. Za meroskusno preskušnjo in overovitev areometrov je plačati 2 K 50 h pristojbine (primer. oddelek II, točko 8).

13. Če želi stranka, se k areometru, ki ustreza gorenjim pogojem, na podlogi vnovične posebne

preskušnje izda specialna tabla, iz katere je moči posneti dejanstvene razlike podatkov areometra in toplomera od dolžnih podatkov.

Preden se popreskusi areometer, za katerega naj se izda taka tabla, mora prej šest mesecev ležati pri c. kr. prvomerski komisiji.

Za gori omenjeno popreskušnjo in za izdajo table je poleg potarifne pristojbine še plačati 35 kron posebne pristojbine.

IV. Vnovična meroskusna preskušnja, oziroma overovitev (dodatno meroskušenje).

14. Dobro je, gostostne areometre v primernih dobah dati v vnovično meroskusno preskušnjo, oziroma overovitev, ker kaže izkušnja, da lahko nastanejo deformacije areometrovega telesa in tudi masne izgube, katere utegnejo kaziti podatke instrumenta.

O taki dodatni preskušnji se instrument overovi tudi tedaj, ako so toplomerovi podatki za 0.2° največ previsoki ali za 0.2° največ prenizki (primer. oddelek I, točko 5 — končni stavek).

Za kako vnovično preskušnjo, oziroma overovitev areometra, je plačati v predstoječem oddelku III navedene pristojbine.

Ako instrument ob vnovični preskušnji ne ustreza predpisanim pogojem, se uničijo overovilna znamenja na instrumentu.

Na Dunaju, dne 9. junija 1905. l.

C. kr. prvomerska komisija:
Lang s. r.

111.

Razglas trgovinskega ministrstva z dne 5. julija 1905. l.,

s katerim se objavljajo predpisi o meroskusni preskušnji in overovitvi plinomerov s silo predplate (takozv. plinovitih avtomatov).

Na podstavi ukaza trgovinskega ministrstva z dne 23. septembra 1904. l. (drž. zak. št. 111) se v nastopnem na obče znanje dajó po c. kr. prvomerski komisiji izdani, gledé pristojbin po trgo-

vinskem ministrstvu odobreni predpisi o meroskusni preskušnji in overovitvi plinomerov s silo predplate (takozv. plinovitih avtomatov).

Ti predpisi zadobé moč z dnem razglasa.

Call s. r.

Predpisi

o meroskusni preskušnji in overovitvi plinomerov s silo predplate (takozv. plinovitih avtomatov).

I. Obči popis, konstrukcijsko načelo in delovanje takozv. plinovitih avtomatov.

1. Z gorenjim oznamenilom se umejo (mokri ali suhi) plinomeri s posebnimi priredbami (samogibnim mehanizmom, samogibnim strojem), kateri dopuščajo odjemo plina samo, če se vrže vanje neki določen novce ter po porabi temu novcu ustrezne množine plina samogibno zapró njega nadaljnji pritok.

2. Samogibni mehanizem, ki je po prestavi spojen s štelom plinomera, deluje tako, da se ventil, vdelan v prehodno cev plinomerovo, z vodom ali ročem, ki se sproži odzunaj, odpre s pomočjo vanj vrženega novca in potemtakem dá prostora prehodu plina skozi plinomer.

Čim je potem naprej plačana množina plina porabljena, oziroma je plinomerovo štelo končalo določen tek, se tisti ventil iz štela vun zopet zapre.

Ta zapor pa ne nastane mahoma, temuč postopno, tako da vedno manj in manj dotaka plina in da potrošnik, opozorjen s tem, da plamen pojema, lahko pravočasno v avtomat vrže še drug novce in tako sproži polni plinov dotok.

Navadno so v ostalem plinovi avtomati urejeni tako, da je moči novce neke določene vrste do nekega najvišjega števila naravnost zaporedoma spravljati vanje.

Nato se brez presledka dobiva toliko plina, kolikor ga ustreza skupni vrednosti uvrženih novcev. Prestop pripustnega najvišjega števila ovira aparat samogibno, ker se, ko se je doseglo to najvišje število, zapre uvržna odprtina.

3. S samogibnim mehanizmom spojeno registrovalo dopušča prigledovati skupno število uvrženih

novcev. V drugih primerih registruje aparat, koliko plina je še na razpolago potrošniku, preden se zapre ventil, ali koliko novcev je še naprej plačanih i. e.

4. Uvržene novce sprejema zaporna nabiralna posoda. Ta posoda mora pri plinovitih avtomatih, predloženih za meroskus, biti še dostopna.

5. Samogibni stroj je vdelan v poseben okrov, ki je primerjen plinomeru samemu.

II. Posebna določila gledé oznamenila in druge vnanje kakovosti plinovitih avtomatov.

6. Vsak plinomer, urejen gorenjemu popisu ustrežno, mora biti opremljen z napisom „Plinomer s silo predplate“, „Plinov avtomat“ ali enako; nadalje z razločno povedbo novca, katerega je spraviti v samogibni mehanizem, v kronski vrednoti in pa plinove množine, ki se odzame zanj.

Te povedbe je namestiti na takem mestu, katero je prostoroma ločeno od mesta oznamenila, predpisanih v § 43, lit. a) do e) meroskusnega reda z dne 19. decembra 1872. l. (drž. zak. št. 171, oziroma od mesta v III. dodatku k meroskusnemu redu, k §§ 41—45, lit. a) do c) (primer. Razglas trgovskega ministrstva z dne 8. avgusta 1876. l. [drž. zak. št. 107]) predpisanih oznamenil.

7. Na vsakem plinomeru s samogibnim mehanizmom mora nadalje na v oči bijočem mestu (n. pr. na sprednji omari pod ščitkom, nad ščitkom ali zraven njega z določili, predpisanimi v navedenem § 43 meroskusnega reda ali na bobnovem okrovu pred izstopno odprtino plina) nameščen biti kovinski ščitek z razločno in trpežno (na pr. vtisnjeno ali gravirano) napravljenim napisom: „Mehanizem s predplato ne potrebuje meroskusne preskušnje“. Ta tablica mora biti na aparatu tako pritjena in se dati zavarovati s kolkovanjem, da je ni moči sneti brez poškodbe meroskusnega kolka.

III. Preskušavanje in kolkovanje. Pri-stojbine.

8. Preskušavati in overovljati plinove avtomate ima pravico za meroskus plinomerov pooblaščen meroskusni urad.

9. Plinove avtomate preskušavajo meroskusni uradi kot plinomere po predpisih, sploh veljavnih za te aparate. Isto tako se kolkujejo tako, kakor je sploh predpisano zanje; poleg tega se v oddelku II,

točki 7 omenjeni kovinski ščitek z napisom: „Mehanizem s predplato ne potrebuje meroskusne pre-skušnje“ zavaruje s kolkovanjem.

Na samogibni mehanizem se ob meroskusni preskušnji gleda samo v toliko, ako se morebiti naravnost zapazi, da moteč vpliva na pravilno delovanje plinomeru.

Samogibni stroj se ne kolkuje in zveza njegova s plinomerom se ne zavaruje s kolkovanjem.

Meroskusna overovitev, ki je razvidna na plinomeru, opremljenim s takim strojem, meri potemtakem samo na pravi plinomer, ne pa tudi na samogibni mehanizem.

10. Gledé pristojbin velja za plinove avtomate tarifa, ustanovljena sploh za plinomere.

Na Dunaju, dne 9. junija 1905. l.

C. kr. prvomerska komisija:
Lang s. r.

112.

Ukaz ministrstev za notranje stvari in za trgovino z dne 11. julija 1905. l.,

s katerim se dopolnjujejo predpisi o rabi tlačnih
aparatur pri obrtniškem točenju piva.

Točka 3 ministrstvenega ukaza z dne 13. oktobra 1897. l. (drž. zak. št. 237) o rabi tlačnih aparatur pri obrtniškem točenju piva, se dopolnjuje tako:

Majhni prenosni tlačni aparati za pivo, tako-zvane „ročne sesalke“, ki se stavijo naravnost na pivni sod, morajo ustrezati naslednjim zahtevam:

- a) Pred sesalnim ventilom zračne sesalke mora biti nameščena kratka sesalna cevka, koje prosti konec je zapreti z zamaškom iz sterilizovane vate, ki ga je izmenjati po potrebi, vse-kakor pa vsakih 14 dni.
- b) Na vsakem aparatu mora biti z odtočno pipo opremljen ločitelj olja, ki krepko brani, da olje ne more v pivni sod.
- c) Ko se pivo nazaj pomakne v tlačni vod, mora biti nemogoče, da bi prišlo v kak aparatov del, ki bi mogel storiti, da se pivo onesnaži.
- d) Cevni vodi morajo, v kolikor so v dotiki s pivom, biti taki, da ne bode nikakršnega onesnaženja piva s kovinami, škodljivimi zdravju; najmanje morajo te cevi biti iz čistega (k večjemu z enim odstotkom primešanega) kositra.
- e) Posamezni deli aparata, sosebno pivovodna cev, morajo se hraniti vedno popolnoma snažni; snažiti jih je tako, kakor je pod točko 3 (alin. g) predpisano za pivovodne cevi stalnih zrakovlačnih aparatur, in to se mora zgoditi vsakokrat, preden se načne nov sod.

Ta ukaz zadobi takoj moč.

Bylandt s. r.

Call s. r.

Poprava.

V § 2. zakona z dne 7. junija 1905. l. (drž. zak. št. 93) naj se namesto „cesarski ukaz z dne 15. julija 1899. l. (drž. zak. št. 127)“ glasi: „cesarski ukaz z dne 15. julija 1898. l. (drž. zak. št. 127)“.